

Hormoontherapie bij borstkanker

Wat is de functie van hormonen?

Hormonen zijn stoffen die ons lichaam zelf maakt. Een aantal klieren, organen en weefsels in ons lichaam zoals de schildklier, de zaadballen en de eierstokken maken hormonen. Al die hormonen vervullen een eigen taak. Een belangrijke soort hormonen die ons lichaam aanmaakt, zijn de vrouwelijke en mannelijke geslachtshormonen. Hormonen worden uitgescheiden in het bloed. Door het afgeven van signalen beïnvloeden ze organen of processen in het lichaam. Sommige hormonen zorgen ervoor dat bepaalde organen of weefsels groeien of zich ontwikkelen. Anderen zijn nodig om bepaalde organen goed te laten functioneren. Weer andere hormonen zijn onmisbaar voor een goede werking van bijvoorbeeld de stofwisseling of de menstruatiecyclus.

Welke invloed hebben hormonen op borstkanker?

De borsten hebben geslachtshormonen nodig voor hun groei en ontwikkeling. Als in de borst kanker ontstaat, zijn de kankercellen voor hun groei vaak (deels) afhankelijk van de aanwezigheid van die geslachtshormonen. Als dat zo is, wordt de tumor (gezwel) 'hormoongevoelig' genoemd. Zolang de geslachtshormonen die het lichaam dus zelf maakt er zijn, kunnen kankercellen zich delen en kan de tumor blijven groeien. Zonder die eigen hormonen overleven de kankercellen minder goed of helemaal niet.

Wat is hormoontherapie?

Hormoontherapie is een behandeling met medicijnen. Deze medicijnen verlagen de beschikbaarheid van de vrouwelijke geslachtshormonen in het lichaam of gaan de werking ervan tegen. Daardoor wordt de groei en vermeerdering van het aantal kankercellen zoveel mogelijk verhinderd. De behandeling duurt vaak meerdere jaren. Samengevat: hormoonbehandeling bij kanker is gericht op het remmen of blokkeren van de werking van de geslachtshormonen.

Wanneer is hormoontherapie mogelijk?

Hormoontherapie is zinvol als de groei van bepaalde borstkankercellen wordt gestimuleerd door de vrouwelijke geslachtshormonen oestrogeen en progesteron. De keuze voor een behandeling met hormoontherapie hangt daarom onder andere samen met de aanwezigheid van de zogenaamde hormoonreceptoren op of in de kankercellen. Hormoonreceptoren zijn eiwitten die voorkomen in gezonde cellen. De aanwezigheid van hormoonreceptoren in het tumorweefsel zegt iets over de gevoeligheid van een tumor. De receptoren gaan namelijk een verbinding aan met de hormonen die in de bloedbaan circuleren of die in de tumor worden aangemaakt.

Zodra die verbinding tot stand is gekomen, vangt de cel signalen op van hormonen, bijvoorbeeld het signaal tot celdeling waardoor de tumor blijft doorgroeien. Voor borstkanker kan met onderzoek de aanwezigheid van hormoonreceptoren in de tumor worden vastgesteld. Dit onderzoek wordt standaard bij de borstoperatie uitgevoerd. Uw behandelend arts bespreekt met u of u voor hormonale therapie in aanmerking komt.

Wanneer wordt hormoontherapie toegepast?

- Als **adjuvante behandeling**
Dit is als toegevoegde behandeling (na operatie) om mogelijk achtergebleven kankercellen uit te schakelen.
- Als **palliatieve behandeling**
Soms is genezing niet meer mogelijk doordat de tumor niet erg gevoelig is voor chemotherapie of omdat de ziekte te ver is uitgebreid. Chemotherapie kan dan gegeven worden om te proberen de ziekte te remmen en om klachten (pijn, benauwheid) te voorkomen of te verminderen.
- Hormoontherapie wordt niet tegelijk met chemotherapie toegediend.
- Hormoontherapie kunt u (op indicatie) wel tegelijk krijgen met bestraling.

Mogelijke bijwerkingen

Bijwerkingen die u kunt ondervinden hangen samen met de functie die de eigen hormonen hadden voordat ze door hormonale therapie werden uitgeschakeld. Met andere woorden: was u vóór, in of na de overgang? Bijwerkingen zijn ook afhankelijk van het soort hormoon dat u krijgt. Mogelijke bijwerking zijn onder andere vervroegde overgang, gewichtstoename en verhoogde kans op botontkalking. De behandelend arts of verpleegkundige informeert u over de bijwerkingen en wat u er zelf mogelijk aan kunt doen.

Let op:

Stop nooit zelf met de hormoontherapie, maar doe dit altijd in overleg met de arts.

Na de behandeling

Na afloop van de gehele behandeling gaat u voor controles weer terug naar uw behandelend chirurg en eventueel naar de mammacareverpleegkundige. Ook krijgt u een afspraak voor het verpleegkundig spreekuur nazorg.